

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۰۷/۱۵

محمد شریف منصور

نگاهی کوتاه به دو دهه سلطنت تیمورشاه درانی

تیمورشاه فرزند و ولیعهد احمدشاه بابا در سال ۱۷۷۳ تاج سلطنت درانی را بر سر گذاشت و در نخستین سال سلطنت خود، کابل را به عنوان پایتخت جدید انتخاب کرد.

چرخ می آرد طلا و نقره از خورشید و ماه
تا زند بر چهره نقش سکه تیمورشاه

تیمورشاه و فئودال ها:

تیمورشاه مانند پدر از فئودال ها خوشش نمی آمد و تا آنجا که امکان داشت میکوشید با تضعیف آنها دولت را تقویت کند.

فئودال ها هم از هیچ گزینه ای برای براندازی سلطنت او دریغ نکردند، در سال ۱۷۷۴ فئودال ها شورشی به راه انداختند و به کابل لشکر کشیدند، تیمورشاه شخصاً برای مقابله با آنها آمد و با وجود کثرت قوای شورشیان به سختی آنها را شکست داد.

تیمورشاه به شکست فئودال ها در میدان جنگ اکتفا نکرد و پس از خاتمه جنگ از کابل به قندهار رفت و تا جایی که میتوانست فئودال های متمرّد را دستگیر کرد و به قتل رساند { ۱ } پنج سال بعد فئودال دیگری به نام فیض الله خان که از زمین داران بزرگ پشاور بود با کمک تعدادی از سرداران و مقربان تیمورشاه توطئه نافرجامی را بر علیه او راه اندازی کرد، تیمورشاه جان سالم به در برد ولی فیض الله خان و اکثر همدستانش پس از شکست توطئه به سختی مجازات شدند.

جنگ های دیگر تیمورشاه .

در دوران سلطنت تیمورشاه رکن الدین محمد حکمران ملتان و سند از پرداخت مالیات سرباز زد، تیمورشاه شخصاً برای تادیب او لشکر کشید ولی در آخر رکن الدین را بخشید. یکی از بزرگترین مشکلات تیمورشاه یاغی گری ارسلان خان مهمند صوبه دار سرهند بود که راه را بر مسافران مبیست و اموال آنها را غارت میکرد، تیمورشاه بارها برای از بین بردن او سپاه اعزام کرد و آخر الامر ارسلان خان به طرز فجیعی کشته شد.

تیمورشاه، پادشاه صلح دوست:

تیمورشاه که طبع شعری هم داشت و به زبان شیرین دری شعر میسرود، از جنگ متنفر بود و تا مجبور نمیشد دست به شمشیر نمیبرد، تیمورشاه به جای اعزام نیرو برای سرکوب شورش سال ۱۷۸۱ که توسط سیک ها راه اندازی شده بود هیئت صلح فرستاد، همچنان در سال ۱۷۸۸ به جای آنکه برای رفع فتنه مراد حکمران گستاخ بخارا که مرو را مورد تهاجم قرار داده بود لشکر بفرستد برای او نامه ای هشدار آمیز فرستاد و بار دیگر هنگامی که متوجه شد آزدخان حکمران کشمیر از فرستادن مالیات خودداری میکند و هوای استقلال دارد یکی از معتمدانش را برای گفتگو به کشمیر فرستاد، اما در نهایت مجبور شد که هر سه مورد را به وسیله شمشیر حل و فصل کند.

تیمورشاه و زنان:

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنیت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

علاقه مفرط تیمورشاه به مصاحبت با زنان یکی از بدترین عادت های او بود ، میر عبدالکریم بخاری در کتابش تعداد زن های حرمسرای تیمورشاه را ۳۰۰ نفر مینویسد { ۲ } ، طبعاً این ۳۰۰ زن مصارف هنگفتی هم داشتند و از همه بدتر آن خاتم ها ده ها فرزند برای تیمورشاه به دنیا آوردند و فرزندان شان با برپایی جنگ های داخلی کشور را به سوی تجزیه و فروپاشی سوق دادند .

درگذشت تیمورشاه:

تیمورشاه در سال ۱۷۹۳ در پشاور به سختی مریض شد ، مریضی او را مسمومیت هم نوشته اند ، درمان طبیبان حاذق تیمورشاه افاقه نکرد و او در همان سال درگذشت .
بعد از تیمورشاه ، پسر رشید و دلاور او شاه زمان به جای او تکیه زد .

دو نقش چه دلخواه و چه جانکاه نشست
خورشید برآمد ز افق ، ماه نشست
از گردش مهر و ماه ، تیمور ز تخت
برخواست نواب زمان شاه نشست

۱۳۹۹_۴_۲۵

منابع :

۱_ افغانستان در مسیر تاریخ ، مرحوم غلام محمد غبار ، ص ۳۷۴

۲_ چرا روحانیت متنفذ مانع زن بارگی تیمورشاه و امیر حبیب الله نمی شدند؟ به قلم کاندیدای اکادمیسین استاد سیستانی